

مدیر کل فرهنگ و ارشاد فارس:

آیین گشایش یادروز سعدی با محوریت تأثیرپذیری از قرآن

آیین گشایش یادروز سعدی تحت عنوان محفل گلستان قرآن با حضور مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس و اساتید دانشگاه برگزار و در این آیین از اثرگذاری قرآن بر آثار سعدی سخن گفته شد.

به گزارش خبرنگاران گروه فرهنگ، هنر و رسانه گزارش خبر، سید محمدمهدی جعفری نویسنده، مترجم، پژوهشگر متون دینی شامگاه چهارشنبه در آیین گشایش یاد روز سعدی تحت عنوان محفل گلستان قرآن (شب سعدی و قرآن) اظهار کرد: ایران در سده های ششم و هفتم هجری اوضاع بسیار آشفته ای داشت و سران قبایل از شمال و جنوب و خاور و باختر به گسترش حوزه فرمانروایی خود همت گماشته بودند و پیوسته با لشکرکشی ها و جنگ های بی امان با هدف افزایش گستره پادشاهی خود به تصرف قلمرو و سرزمین ها می پرداختند.

این پژوهشگر دینی ادامه داد: در این میان خوارزمشاهیان که در منطقه خوارزم و بخش بزرگی از خراسان امروز فرمانروایی داشتند با تاخت و تاز مغول و تاتار مواجه شدند و در سال ۶۲۸ هجری به کلی از میان رفتند.

وی اضافه کرد: فارس بر اثر تدبیر خردمندان فرمانروای آن زمان و پسرش که برای پرورش ادبا و دانشمندان و آبادانی کشور و بنیاد نهادن مدارس، مساجد و خانقاه ها می کوشیدند از این تاخت و تاز و ویرانی در امان ماند و از نظر فرهنگ و تمدن توسعه یافت.

جعفری بیان کرد: بدین ترتیب ناحیه امن و آرام فارس گروهی از بزرگان معروف آن عهد را به سمت خود کشید و به صورت پناهگاه دانشمندان و ادیبان در آمد؛ چنان که سعدی خطاب به ابوبکر سعد بن زنگی گفته است «اقلیم پارس را غم از آسیب دهر نیست/ تا بر سرش بود چو توئی سایه خدا» وی عنوان کرد: در همین مهد آرامش و آسایش است که سعدی توانست قسمت بزرگی از عمر خود را به آسودگی بگذراند و آثار انسانی عالی و کم نظیری بیافریند و از خود به جا بگذارد.

این نویسنده یادآور شد: سعدی در سفر سی و چند ساله خود از مرکز فرهنگ و تمدن کهن فارس به مراکز تمدنی چندی هجرت کرد و در سراسر این مدت به تحصیل، تدریس، ارشاد، تجربه اندوختن و عبرت آموختن پرداخت.

وی گفت: پس از سالها گشت و گذار در شام و حجاز به بغداد مرکز حکومت و خلافت جهان اسلام و مهد تمدن فرهنگ اسلامی و انسانی آن روز جهان می رود و در بزرگترین دانشگاه آن روز یعنی نظامیه به تحصیل و سپس به تدریس می پردازد و با توشه ای گران سنگ و با ارزش به شیراز باز می گردد.

پژوهشگر متون دینی ادامه داد: چنان که از آثار سعدی بر می آید وی در فقه، حدیث، تفسیر، کلام، تاریخ، سیره و اخلاق تحصیل کرده و به استادی دست یافته است. سعدی در این سفر از سه منبع بزرگ معارف بشری یعنی قرآن، سنت و نهج البلاغه اثر پذیرفته است.

جعفری یادآوری کرد: حدود ۲۶۰ مورد از اشعار سعدی از نهج البلاغه تأثیر پذیرفته است. بوستان و گلستان بزرگترین رهاورد این سیر و سفر معراج گونه سعدی است.

وی گفت: سعدی در این سفر حدود ۱۴ بار مشرف به حج شده است. البته سعدی در قصاید، قطعات و حتی غزل های زلال خود نیز معارف فرهنگی بشری آموخته و اندوخته را بازتاب داده است. لیکن بوستان و گلستان دو گوهر تابناک بر تارک ادبیات جهانی به شمار می رود.

جعفری افزود: سعدی مضامین قرآن و حدیث را با چنان با استادی و مهارت ادبی در آثار نظم و نثر خود گنجانیده که اگر کسی با قرآن و حدیث آشنایی ژرف و دیرپایی نداشته باشد کمتر می تواند دریابد که سعدی این مضامین را از کجا گرفته است.

وی در ادامه به اشعار و ابیاتی از سعدی که از قرآن تأثیر گرفته است اشاره کرد و گفت: باید در قرآن تدبر کنیم و ببینیم که سعدی چگونه تدبر کرده و چه مایه هایی از این منبع آسمانی برگرفته است.

تأثیراتی قرآن بر سعدی و آثار سعدی

حجت السلام والمسلمین سعید رحیمیان استاد گروه فلسفه و کلام اسلامی دانشکده الهیات دانشگاه شیراز نیز اظهار کرد: تأثیراتی که قرآن بر سعدی و آثار سعدی دارد از چند طریق قابل بحث است. در واقع این تأثیرات را با توجه به محیط تربیتی سعدی، الفاظ و ابیات و آیات و اصطلاحاتی که سعدی از قرآن وام گرفته و روح کلی و معانی و مفاهیم قرآنی که در سراسر ابیات مشهور سعدی ساری و جاری است می توان دریافت.

وی در رابطه با محیط تربیتی سعدی گفت: سعدی شیرازی دست پرورده حوزه هایی است که علوم قرآنی و حدیثی در این حوزه ها تدریس می شده است. در واقع تعلیم را با بهره گیری از مفاهیم و الهاماتی که از قرآن کریم می گرفتند پیش می بردند.

رحیمیان بیان کرد: خانواده نمونه دیگری از محیط تربیتی سعدی است. حکایتی که سعدی از پدرش نقل می کند حاکی از آن است که چه مایه قوت تربیت اخلاقی الهام گرفته از قرآن کریم در خانواده سعدی حاکم بوده است.

این استاد دانشگاه یادآور شد: اقتباس های صریح لفظی که سعدی در آثارش از قرآن کریم دارد نیز نشان دهنده تأثیرپذیری این شاعر از قرآن است.

وی به جریان معارف و روح نهانی قرآن در لابه لای حکایات، اشعار و آثار سعدی اشاره کرد و گفت: در ضمیر ناخودآگاه سعدی انس با قرآن کریم و معارف آن موج می زده و از این موج در الفاظ و زبان و بلاغت و فصاحت او ظاهر می شده است.

رحیمیان با بیان اینکه در ساده ترین ابیات سعدی روح قرآنی موج می زند، گفت: سعدی آموزه های بسیاری از جمله آموزه مراتب گناه و توبه را از قرآن گرفته است. بدون شک هر عملی که برای احیای قرآن کریم انجام شود اجر خود را خواهد داشت.

نمودهای قرآنی در گلستان و بوستان سعدی هویداست

مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس گفت: گلستان و بوستان سعدی از آثار ارزشمند فارسی محسوب می شوند که سعدی در آنها از کلام الهی بهره گرفته است.

حمیدرضا قانع شامگاه چهارشنبه در حاشیه مراسم بزرگداشت سعدی شیرازی اظهار کرد: بسیاری از پندها و حکمت هایی بوستان و گلستان سعدی برگرفته از آیات قرآن کریم است.

مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس ادامه داد: در تمام آثار این شاعر بزرگ حکمت هایی است که در آن فحوای کلام خدا است.

وی ابراز کرد: در برگزاری مراسم گشایش یادروز سعدی که با اولین شب از لیالی قدر متقارن شده، خوش سلیقگی به خرج داده شد و امیدواریم این

برنامه‌ها کمک کند تا مردم بیش از پیش با آثار شعرا، فرهنگوران و شخصیت‌های تأثیرگذار کشور آشنا شوند.
اول اردیبهشت ماه در تقویم ایران به نام روز بزرگداشت سعدی شیرازی نامگذاری شده است.